

A XIV-a Conferință internațională – multidisciplinară,
"Profesorul Dorin PAVEL – fondatorul hidroenergeticii românești",
SEBEȘ, 2014

ÎN MEMORIA PROFESORULUI DORIN PAVEL

Mircea PRELIPCEAN

IN MEMORY OF PROFESSOR DORIN PAVEL PAUL

Engineer Mircea PRELIPCEAN, he studied with acad. Prof. ing. Dorin Pavel hydraulic machines Department of Faculty of mechanics. As a sign of homage and respectfully, gives some experienced stories near the teacher. The message conveyed is that intelligence, preparation and honest work of those trained at the Romanian school represents hope for correction to a society of welfare and dignity, as he would have wished the Romanian Grand patriot hydroenergetic Dorin Pavel.

Keywords: student of Professor Dorin Pavel, in addition to Professor importants events, hopes for the future

Cuvinte cheie: studentul profesorului Dorin Pavel, întâmplări trăite lângă profesor, speranțe de viitor

Fost student al Politehnicii din București, am avut privilegiul de a studia cu acad. prof. univ. ing. Dorin Pavel la secția mașini hidraulice a Facultății de Mecanică.

Doresc să-i aduc un modest omagiu, în Lanchrăm, unde savantul și-a aflat odihna veșnică din anul 1979.

Profesia mea a fost determinată de un discurs ținut în anul 1956, în Marele Amfiteatru (MA) al Politehnicii, de către profesor, pentru a-i convinge pe studenți să urmeze ingineria apelor. Am fost unul din cei care l-am ascultat și, la absolvire, în anul 1959, împreună cu 10 colegi, am ajuns la Bicz la șantierul ENERGOMONTAJ care participa la realizarea primei mari hidrocentrale.

Timp de 4-5 decenii, ne-am aflat în mijlocul amenajărilor hidroenergetice realizate după schemele desprinse din gândirea profesorului și incluse în planurile de electrificare a țării concepute de acesta.

Despre viața și opera profesorului Dorin Pavel putem afla citind sau recitind “Arhitectura apelor” – *Mărturii ale profesorului*, volum prefațat cu multă sensibilitate de concitadinul meu, scriitorul Traian Filip.

Participând la cursurile magistrului, trăiam aceeași plăcere ca la un spectacol reușit de teatru sau de operă. Prin farmecul și claritatea expunerilor plecam cu lecția învățată. Țin minte și azi, ce ne spunea despre cavitație, lovitura de berbec, motoare cu reacție, portanța avioanelor etc.

Redau doar câteva întâmplări trăite lângă profesor.

■ Într-o după-amiază, profesorul nu s-a prezentat la prima oră la curs. În pauza dintre ore, a apărut obosit în curtea Politehnicii și ne-a invitat, cu scuze, în sală. A început lecția “**Despre folosirea telefonului**”, cam așa: *“Ieri, am fost sunat de Ministru care era supărat că n-a primit un raport solicitat mie. Din greșeală, am pus mâna pe microfon și am întreat-o pe șefa de cabinet dacă a trimis (nătărăului?) materialul solicitat. Răspunsul fiind afirmativ, am dorit să-i comunic aceasta dar la capătul firului nu se mai afla nimeni. Azi, când am ieșit la mașină să plec la facultate, n-am găsit nicio Pobedă. Telefonând la cabinet (Comitetul de Stat al Apelor) primesc un răspuns foarte clar: Domnule profesor, nu mai aveți mașină, când treceți pe la Minister, vă așteaptă Ordinul de revocare din funcție. Să rețineți, că trebuie să folosiți corect telefonul ca să nu pățiți ca mine”.*

■ În anul 1966, l-am însoțit, împreună cu amicul meu, ing. Valeriu Pop, în centrala subterană de la Cetățuia (Căpățineni – Argeș) unde se recepționau lucrările, în vederea punerii în funcțiune a celor 4 grupuri de 220 MW.

Obosit, s-a așezat pe trepte în casa vanelor sferice și a început să-l seminarizeze pe d-l Pop despre circuitele de comandă, ungere răcire, în calitate de vicepreședinte al Comisiei de recepție. Apoi, s-a adresat către mine: *Vezi, primul șef al exploatării știe 100 % instalațiile, al doilea va ști 50 %, iar al treilea va ști doar unde-i ușa de acces. Te rog, să inscripționezi pe roțile de manevră ale vanelor funcția fiecăreia, pentru că lenea și uitarea se vor găsi în exploatare.”*

■ La analiza unei avarii în casa vanelor fluture, m-a rugat să-i spun adevărul despre cele întâmplate. Am fost de acord, cu condiția să nu divulge nimănui cele aflate de la mine. Profesorul a fost de acord și

și-a respectat cuvântul. În descrierea avariei, a “fabricat” cauza dezastrului (vezi pag. 175 – Arhitectura apelor) pe seama greșelii unui tânăr inginer insuficient pregătit pentru exploatare. Nimic despre greșeala de proiectare, adevărata cauză a nedoritului eveniment. A propus cursuri post-universitare pentru pregătirea personalului cu răspunderi în domeniu.

Cât despre “tânărul inginer” nici azi nu știm la cine s-a referit. Manevrelor făcute la umplerea puțului forțat erau coordonate de șeful comisiei de PIF, cel mai competent inginer, cu vastă experiență, nr. 1 în exploatarea centralelor hidro, foarte apreciat și iubit de către profesor.

Desigur, a urmat clasică “sufflare în iaurt” prin executarea unei galerii de evacuare a apelor în caz de repetare a unei asemenea avarii.

În următoarele rânduri, încerc să-i trimit în ceruri considerația deosebită ce i-o datorăm toți care am învățat sub îndrumarea sa părintească să fim buni ingineri, cinstiți, devotați profesiei așezate.

Zecile de ingineri hidromecanici, energieticieni, absolvenți ai Politehnicii care au participat la amenajările “forței hidraulice” în România, ca lucrători ai sectorului hidro din ENERGIOMONTAJ cinstesc memoria mentorului lor prin modul în care au transpus în practică gândirea genială a omului minunat care a fost profesor Dorin Pavel.

În 65 de ani de existență (1949-2014), personalul ENERGIOMONTAJ format la Înalta Școală a profesorului Pavel și a muncii pe șantierele aducătoare de lumină, a instalat 6200 MW în 320 hidroagregate, montând 500 mii tone de echipamente (blindaje, conducte forțate, turbine, generatoare, instalații mecanice și electrice etc.) asigurând o calitate excepțională a lucrărilor.

Până în anul 1990, valoarea echipamentelor montate (2,25 mld USD) reprezenta 30 % din investiția totală iar montajul s-a situat la 6 % din costul investițiilor – preț competitiv pe plan mondial.

Toate acestea au devenit bunuri ale statului, în administrarea HIDROELECTRICA care, prin energia electrică livrată S.E.N. a contribuit la dezvoltarea României, la reducerea poluării mediului înconjurător, la diminuarea efectelor inundațiilor ce s-au abatut peste țară.

Nu pot încheia fără a aminti despre sfaturile profesorului de conlucrare a factorilor care au participat la amenajarea potențialului hidroenergetic al țării, fie constructori (TCH – HIDROCONSTRUCȚIA, TLHS), constructori de mașini (UCM – Reșița, ELECTROPUTERE, INDEPENDENȚA Sibiu, CIUE etc.), proiectanți (ISPH, ISPE, ICEPEGA), energieticieni (ELECTROMONTAJ, ENERGIOUTILAJ,

CIPEET, CIRE) și care au constituit o mare familie în cadrul Ministerului Energiei Electrice sau al Apelor.

Dar ceva pune umbră astăzi, pe realizările elevilor marelui profesor. Ce-ar spune, dacă ar învia Domnul Dorin Pavel, despre prăbușirea financiară a colosului hidroenergetic din România?

Este o pată neagră pe fața țării, care trebuie ștearsă cât mai repede și urmată de sancționarea drastică a celor care au provocat o fraudă cu efecte asemănătoare crizei financiar-bancare din ultimii ani.

Dorin Pavel nu-și va găsi liniștea acolo unde se află sufletul său, dacă nu vom spăla rușinea ce ne afectează pe toți cei care am transformat ideile sale în energie hidroelectrică pentru binele, nu pentru distrugerea țării.

Sper că viitorul va deveni, cât mai curând, diferit de prezenta tranziție post revoluție, plină de incertitudini și neîmpliniri.

Economia de piață trebuie să devină economia unei vieți normale pentru întreaga națiune.

Inteligența, pregătirea deosebită și munca cinstită a celor formați la școala românească reprezintă speranța îndreptării spre o societate a bunăstării și a demnității, cum și-ar fi dorit părintele hidroenergeticii românești, marele patriot Dorin Pavel.

Ing. Mircea PRELIPCEAN

Inginer, absolvent Mașini hidraulice a Facultății de Mecanică,
Politehnica București